

KAŞIKTAN KEPÇEYE?..

Başlangıçta kaşıkla girişilmişti bu işlere, şimdi kepçe az geliyor.

Aşağıdaki tablo ilk bakışta bir şirketin bütçesini andırıyor olabilir, yanılmasın.

Adı şirket değil ama şirket edasıyla çalıştırılan devletin sosyal kurumlarından birinin binlerce örneği arasından seçilmiş bir birime ait.

Birlikte inceleyelim:

Yakıt gideri	: 3.5 milyar
Hizmetli ücreti	: 1 milyar
Temizlik gideri	: 1.5 milyar
MEV (Katki payı)	: 2 milyar
Su ve elektrik gideri	: 2 milyar
Kırtasiye gideri	: 2 milyar
Boya-badana gideri	: 1.5 milyar
Laboratuvar malz.	: 1.5 milyar
Onarım giderleri	: 1 milyar
TOPLAM	: 16 MİLYAR

Ankara'daki bir ilköğretim okulunun yıllık tahmini gider cetvelidir bu. İkili öğretim yapıldığı, ortalama sınıf mevcutları 50'nin üzerinde ve gelir ortalaması alt düzeyde ailelerin yaşadığı bir mahalledeki "zorunlu temel eğitim kurumu".

Okul yönetimi, okul-aile birliğini ve kısmen öğretmenleri de karar sürecine katar; öğretim yılının başında böyle bir gider bütçesi çıkararak öğrenci velilerini gelir hanesini doldurma gündemiyle toplar ve durumu

saygıyla "arz eder".

Toplam gider rakamı öğrenci sayısına bölünmüştür. Kişi başına düşen 10'ar milyon lira ise içinde bulunulan ayın maaşları alındığında okula, elden veya hesap açtırılan banka aracılığıyla ödenecektir.

Öğretim yılı boyunca çıkacak sair giderler için de ayrıca para istenecektir doğal(!) olarak.

Ülkenin her köşesindeki eğitim kurumlarının tümünde gelinen nokta budur. Fazlası var, eksigi yok.

Anayasa'da, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde, Milli Eğitim Temel Yasası'nda vb. eğitimin temel ve orta öğretim boyunca "zorunlu ve parasız" olduğu yazılsın dursun, kaç yazar!

Yasal ayrı, yaşananlar ayrıdır! Hem öyle ya, herşey de devletten beklenmez ki!

Zaten büyüklerimiz de kaç yıldır demiyorlar mıydı, kendi okulunu kendin yap, kendi yolunu kendin yap, kendi suyunu kendin getir, kendi gemini kendin kurtar, kendi adaletini kendin sağla, kendi göbeğini kendin kes...

Zinhar, birileriniz çıkıp da sivrice "Peki, sen ne iş yaparsın sevgili devletim?" gibi abes sorularla milletin kafasını karıştırmaya. O zaman işin rengi değişir. Hele de 657'li iseniz...

Sonra, ne yaptığını sormak kimin haddine, enseniz kalın, pabucunuz pahalı değilse.

Devletin kendine göre yaptığı işler de vardır elbet: Elinin altındakilerden vergi toplama, topladıklarını toplayamadıklarına dağıtmak; IMF ve Dünya Bankası gibi uluslararası sermaye örgütleriyle borç senetlerine imza atmak; siyasal, toplumsal ve ekonomik alanlarda varlığını "derinleştirmek"; hak-hukuk diyenlere "münasip dille" cevabını vermek... Az şey mi bunlar, hepsi de uzmanlık ve ciddiyet isteyen işler!

İşin şakası kalmadı artık. Yazının girişindeki tabloda dokuz kalemlik harcama görünüyor. Bunun içindeki ve dışındaki ayrıntılarla yetmiş kalemin üzerinde öğrencilerden para toplandığını, Eğitim Sen'in geçmişteki bir araştırmasından anımsıyorum.

A'dan Z'ye bütün giderleri halka yıkmanın karşılığında alınan eğitimin niteliği mi? Örneğin 30 yıl öncesine göre daha kaliteli olduğunu ne işin içindekiler görmüştür, ne de işin uzmanlarından böyle bir şey duyulmuştur.

Tam tersine, eğitimdeki kalitenin inişe geçtiği tarihle,

% 10

% 15

% ?

**MEZARDA
EMEKLİLİK**

**KIYAK
EMEKLİLİK**

okullarda -vergi dairesi gibi- para toplama işinin başladığı tarih, aynıdır. Tıpkı diğer alanlarda (sağlıkta, adalette, siyasette, ekonomide, kültürde,...) da görüldüğü üzere, "sosyal devlet", "kamu yararı", "halkın çıkarı" gibi değerler, herşeyiyle "para"ya bağlı "yükselen değerler" tarafından çiğnenmiştir.

Yalnız...

Başta sözünü ettiğim okuldaki veli toplantısında yükselen itirazlar karşısında okul yöneticilerinin - asıl suçlu olmamakla birlikte - salonu teketmek zorunda kalmalarını, bu parayı ödememe kararıyla oradan ayrılmalarını iyiye işaret saysak mı?

Yıllardır bu tür platformlarda hep azınlıkta kalan, üzülen ve istemeye istemeye sonuçlarına katlanmak zorunda kalanlardan biri olarak, tek söz söylememe gerek kalmamaştı o gün. "Yine mi sen" tavrı bakışlardan uzak, haklılık cephesindeki büyümeyi görmenin mutluluğuyla sessizce çıktım kapıdan.

Mızrak çuvala sığmamaya başlamış mıydı ki!

Nazım MUTLU

Ankara 2 No'lu Şb. Üyesi

